

MØTEREFERAT

Tilstede: Se vedlagt deltakerliste.
Emne: Møte i Nasjonalbibliotekets strategiske råd
Dato: 18. juni 2020
Til: Medlemmer i strategisk råd

Etter noen tekniske utfordringer, som blant annet medførte at en forkjølet og fraværende nasjonalbibliotekars velkomsthilsen via Skype måtte utgå, ble det gjennomført en enkel presentasjonsrunde.

Nasjonalbiblioteket (NB) orienterte om bakgrunnen for oppnevning av det strategiske rådet. Rådets oppgave er å gi råd til NB om gjennomføring av *Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023*. Det ble understreket at medlemmene er personlig oppnevnt av nasjonalbibliotekaren og ikke representerer andre. Medlemmene oppfordres til å forfølge egne mål i diskusjonene.

Det vil normalt være to møter i året i strategisk råd. Neste møte blir 20. oktober, dagen før Biblioteklederkonferansen. Det planlegges også et møte i Mo i Rana samt et møte i NB Oslo med omvisning i utstillingene. Medarbeiderne i Sekretariat for bibliotekutvikling (SBU) vil som regel delta på møtene. NB legger stor vekt på rådene som blir gitt og ønsker å fange opp alle signaler. Referat fra møtene vil bli lagt ut på bibliotekutvikling.no sammen med et oppdatert statusdokument for oppfølging av bibliotekstrategien. NB vil vurdere behov for en felles plattform for rådet.

Det er tidligere sendt ut informasjon med praktiske opplysninger knyttet til deltakelsen i rådet. Evt. spørsmål kan sendes per e-post til sbu@nb.no.

Innledning om strategien

Strategien ble lagt fram i fjor høst. Den er tungt politisk forankret, og det er regjeringens strategi. Det er slått fast at det skal brukes 48,5 mill. i tippemidler per år på oppfølging av strategien.

NB forutsatte at medlemmene var kjent med strategien, og det ble derfor ikke foretatt noen helhetlig gjennomgang av innholdet.

NB orienterte om tiltakspakken for bibliotekene som ble utarbeidet ved koronautbruddet. Pakken ble finansiert med midler tiltenkt strategien, og strategiperioden er derfor forlenget med et år. Dette vil ikke gå utover tidshorisonen for arbeidet med infrastrukturtiltakene. NB kan skaffe statistikk over bruk av det digitale materialet som ble omfattet av tiltakspakken.

Metadatabrønn – hva er det?

Tiltaket om metadatabrønn regnes som et av de viktigste og mest utfordrende i strategien. En nasjonal metadatabrønn skal sikre én autorisert kilde til metadata for norske bibliotek.

Det er utarbeidet et grunnlagsnotat som rådet kan få tilgang til. Det er holdt to arbeidsmøter og en innspillsrunde, og det vil bli laget et nytt dokument på grunnlag av dette.

En hovedproblemstilling er hvordan få til gode fellesløsninger samtidig som bibliotek får dekket særbehov og anledning til å berike kataloger med egne metadata. Så langt har det vist seg at det er ulike interesser blant de som har vært involvert, men det er tidlig å konkretisere disse. Problemstillingene er juridiske, økonomiske og strategiske.

NB er i dialog med utgivere for å få metadata til pliktavlevert materiale. I følge forskriften til pliktavleveringsloven er det kun metadata «som skapes som en del av produksjonsprosessen» som skal avleveres.

Rådet mener det er viktig å endre synet på metadata fra husholdnings- til formidlingsverktøy og ta utgangspunkt i brukernes behov. Forenkling og standardisering er nødvendig, men det kan være utfordrende å få aksept for dette budskapet blant personalet.

NB er opptatt av at diskusjonen om metadatabrønn ikke bare føres blant de som er opptatt av metadata, og at bibliotekene får de deskriptive dataene de trenger fra brønnen. Det er for tidlig å si når en første versjon av en metadatabrønn kan være ferdig. NB ser for seg å prøve ut forskjellig tilbud før de er ferdige.

Aktiv formidling – ny utlysning

Tiltakspakken til bibliotekene ble finansiert med midlene som ble utlyst til aktiv formidling ved nyttår. Tildelingsrunden måtte derfor avbrytes. Det eneste formidlingstiltaket som er tildelt støtte er videreutvikling av *Sommerles* gjennom strategiperioden.

I forrige strategiperiode ble det gjennomført et løft for bibliotek som arrangementsarenaer gjennom arenamidlene. NB ønsker et liknende løft gjennom formidlingsmidlene, som skal lyses ut i tre runder, neste gang for 2021 og med søknadsfrist til høsten. På samme måte som arenamidlene har påvirket besøksstatistikken er ønsket at formidlingsmidlene skal påvirke utlånstall. Det ble ellers vist til mål for satsingen i strategidokumentet. NB ønsket råd om hvordan utlysningen bør utformes.

Rådet mener at de ansatte er det viktigste virkemiddelet i bibliotekene og støttet forslaget om at midlene lyses ut til personalressurser i bibliotek. Det bør åpnes for frikjøp av personale til formidlingstiltak. Det er viktig å få fram at formidlingsbegrepet er mangfoldig.

Rådet støttet forslaget om en trappetrinnsmodell, slik at tildeling skjer på grunnlag av folketall, men oppfordret til å kombinere en slik modell med vurdering av søknadenes kvalitet.

Rådet er opptatt av at satsingen på formidling følges opp med kompetansetiltak, slik det ble gjort i arenasatsingen. NB vil følge opp dette, bl.a. gjennom dialog med fylkesbibliotekene. Det ble foreslått å vurdere hospiteringsordning som del av kompetansetiltak. Dette er det naturlig å komme tilbake til når rådet senere skal drøfte samarbeids- og utviklingsmidler.

Rådet mener at en slik satsing kan utvikle bibliotekene ved å endre noen arbeidsmåter, på samme måte som arenasatsingen.

Eventuelt

Møtet ble avrundet med en samtale om videre arbeidsform i rådet for å sikre at det bidrar best mulig til gjennomføring av strategien.

Rådets mandat er kort og overordnet, men NB viste til at det er slik man har fått det av departementet, og det er ikke aktuelt å justere det.

NB understreket at det er selve rådet som er diskusjonsforumet og at medlemmene har en viktig oppgave i å være lytteposter i feltet.

Det kan bli aktuelt å forberede møtene gjennom sakspapirer og be om innlegg fra rådsmedlemmene for å belyse saker fra ulike perspektiv. Det er også åpent for rådsmedlemmene å foreslå områder i strategien som bør drøftes.

Arne Gundersen
25.06.2020

Vedlegg: Deltakerliste